

KULTURA POLSKA I OBCA

POD REDAKCJĄ

KAZIMIERZA HARTLEBA

T O M II

OPIEKUNOWIE KULTURY
W POLSCE

S T A N I S Ł A W Ł E M P I C K I

OPIEKUNOWIE K U L T U R Y W P O L S C E

Z 21 RYCINAMI W TEKŚCIE

I. POCZĄTKI I ROZWÓJ MECENATU KULTURY POZA POLSKĄ: Co to jest opiekunstwo kultury? — W starożytnej Grecji. — Mecenat rzymski. — Patronowie i klienci. — Wła- dza Kościoła w dziedzinie ducha. — Renesans a mecenat kultury. — Praktyka mecenatu. — Wiele mecenasi rene- sansu. — W wiekach późniejszych. — Zanikanie mecenatu możliwych jednostek. — Państwo mecenasem kultury . . .	Str. 5
II. OPIEKUNOWIE KULTURY W POLSCE: W średniowie- czu. — Kazimierz Wielki i Jadwiga. — Oleśnicki-opiekun kultury. — Jan Olbracht. — Złoty wiek opieki nad kul- turą. — Pod opieką królewską. — Muzyka i teatr. — Mece- nat duchownych wielmożów. — Mecenat świeckich wielmo- żów. — Radziwiłłowie. — Polski Medyceusz Jan Zamoyski. — Mecenat patrycjatu miejskiego. — Odmienne oblicze XVII wieku. — Władysław IV Waza. — Jan III Sobieski. — Blaski i zmiany w epoce baroku. — Chlubne wyjątki. — Za królów Sasów. — Nowa era pracy kulturalnej. — Bracia Zaluscy. — Król Stanisław Leszczyński. — Wielki mecenat Stanisława Augusta. — Obiady czwartkowe. — Trzy wielkie dzieła. — Król artystów. — Pod opieką wielkich rodów. — Czartoryscy. — W Korpusie Kadetów. — W Komisji Edu- kacyjnej. — Mecenat pisarzy. — Puławy i ich znaczenie. — Szkoła puławska. — Wielkie tradycje Puław i Czartory- skich. — Kurator wileński. — Współpraca ojca z synem. — Rozległość mecenatu Czartoryskich. — Ks. Adam Jerzy na emigracji. — Czacki twórca Krzemieńca. — Seweryn Po- tocki. — W Księstwie i Królestwie. — Mieszczanin Sta- szic. — Stanisław Potocki i margrabia Wielopolski. — Wiel- kie fundacje XIX wieku. — Ossoliński i „Ossolineum”. — Opiekunowie kultury w Wielkopolsce. — Doktor Marcin- kowski. — Towarzystwo Przyjaciół Nauk. — Śladem Oss- olińskiego. — W Krakowie. — Ofiarność w byłym Królestwie Kongresowym. Magnaci — pisarze i mecenasi. — Rapers- wil — polskie gniazdo na obczyźnie. — Fundacje Skarb- kowskie. — Trwałość mecenatu prywatnego w Polsce. —	

Jak powstały zbiory miasta Lwowa. — Pod skrzydłami Ossolineum. — Na Wileńszczyźnie. — Po wskrzeszeniu Ojczyzny. — Fundacja Kórnicka. — Ostatni mecenasi polscy. — „Szlachectwo duchowe” podstawą mecenatu. — Kreśli mecenatu rozszerzają się	Str. 15
Bibliografia	81
Indeks	82
Spis rycin	89

S P I S R Y C I N

1. Karta tytułowa z dzieła Erazma z Rotterdamu pt. „Coloquia puerilia”	Str. 9
2. Fragment z nagrobka Filipa Padniewskiego	11
3. Kazimierz Wielki wg portretu M. Bacciarellego	17
4. Portret króla Zygmunta Starego z r. 1526	22
5. Zygmunt August wg współczesnego portretu	23
6. Stefan Batory wg obrazu w auli Uniwersytetu Wileńskiego	25
7. Król Zygmunt III Waza wg litografii z portretu Rubensa	27
8. Biskup krakowski Piotr Tomicki wg drzeworytu z XVI w.	29
9. Wizerunek kanclerza Krzysztofa Szydłowieckiego	31
10. Jan Kochanowski wg obrazu Jana Matejki	33
11. Hetman Jan Zamoyski wg portretu współczesnego	35
12. Pieczęć Akademii Zamojskiej	37
13. Stanisław August Poniatowski	49
14. Ks. Adam Kazimierz Czartoryski	51
15. Tadeusz Czacki wg portretu z Muzeum XX. Czartoryskich	58
16. Stanisław Staszic wg litografii A. Maurin'a	59
17. Ossolineum	61
18. Józef Maksymilian Ossoliński wg współczesnego rysunku	62
19. Biblioteka Raczyńskich	64
20. Wnętrze Biblioteki Fundacji Baworowskich we Lwowie	65
21. Biblioteka im. Wróblewskich w Wilnie	72